

[View this email in your browser](#)

Leiden, 2022-06-10

Beste Sympathisant,

Met deze email willen wij u herinneren aan de wijkbijeenkomst a.s. maandag, 13 juni om 20:00 in de Regenboog.

Hieronder het programma voor de wijkbijeenkomst, gevolgd door meer informatie over de programmaonderdelen.

Op de wijkbijeenkomst dragen wij drie onderwerpen voor: zonnepanelen en opslag, hybride warmtepompen en woningaanpassing. Indien u geïnteresseerd bent, in één van die drie of in een onderwerp dat uzelf ter harte gaat, dan vernemen wij dat graag vooraf, en met name of u de betreffende themagroep zoudt willen coördineren. U kunt reageren met een reply op deze mail.

Lees ons persbericht: [Duurzame energie vereist opslag. Relevante passages over de energietransities hebben wij verzameld.](#)

Met warme groet,

BurgerInitiatief TegenGas Merenwijk

Programma Wijkbijeenkomst

13 juni 2022 20:00 uur in de Regenboog, Watermolen 1, Leiden

19:30 Inloop

20:00 Welkom door de Cent van Vliet en korte schets van de actuele ontwikkelingen

20:15 Energie opslag in basalt en ijzerslakken, K. van Nimwegen, G. van der Vorst, Nice Developments

21:00 Pauze

21:15 Het programma "Hoe het ook kan", Bas van Poppel

21:30 Discussie uitmondend in het opzetten van Themagroepen

Energie opslag in basalt en ijzerslakken, G. van der Vorst, Nice Developments

bedrijf Nice Developments BV geven een toelichting op hun unieke en innovatieve project CESAR. Er is een proefproject voor 36 woningen in Boekel. Doel van de bijeenkomst is zowel de bewoners van de Merenwijk en de gemeente te interesseren voor deze interessante vorm van opslag. Eén van de vragen is of een pilot project in de Merenwijk kan worden opgezet, reden ook voor de aanwezigheid van de gemeente op deze wijkbijeenkomst.

Kees van Nimwegen, oud hoofdontwikkeling Philips, heeft een warmteaccu gebouwd die nu beproefd wordt in Boekel. Basalt of ijzerslakken worden met zonne-collectoren of met zonnepanelen opgewarmd tot 400-500 C. Daarna kan de warmte worden afgestaan voor woningverwarming. Bij een opslag van 80 MWh, overeenkomend met 8000 m3 aardgas, wordt het systeem rendabel (65-70%). Hoe groter de accu, hoe beter het rendement. Opschaling van de fabricage wordt voorbereid met pre-fab modules van 3MWh. [Meer hierover in een artikel van Vereniging Eigen Huis.](#)

Het programma “Hoe het ook kan”

De meeste bewoners zijn geïnteresseerd in het antwoord op de vraag wat de keuzemogelijkheden zijn, gezien hun beschikbare middelen, de kenmerken van hun specifieke woning en de wijze van bewoning. Daar zetten we ons voor in vanuit, uitsluitend in het belang van de bewoner. TegenGas heeft geen commerciële of bestuurlijke belangen. Dat moet tevens zorgen voor het noodzakelijk draagvlak tijdens de energietransitie. Keuzevrijheid betekent dat geen dwang bij welke keuze dan ook kan worden opgelegd.

Essentiële is de constatering dat er nu onvoldoende duurzame energie is, en niet minder belangrijk de duurzame energie die er wel is, is er vaak niet op het juiste moment. Zolang de hoeveelheid duurzame energie zo beperkt is, kunnen er slechts kleine stappen worden gezet in de energietransitie. Het is belangrijk dat deze conclusie het fundament moet zijn van enerzijds innovatie waarmee wél voldoende duurzame energie op het juiste moment beschikbaar komt en anderzijds van de inzet van bestaande technologie. Alle stappen die bewoners nu willen of kunnen nemen, moeten aantoonbaar een stap zijn in de goede richting naar een emissieloze samenleving.

Wij stellen voor om de onderwerpen, met als vraag “is dit een verantwoorde stap”, te adresseren in themagroepen. De resultaten worden gepresenteerd en komen beschikbaar in een algemeen toegankelijke kennisbibliotheek. Daarmee komen “altijd goed maatregelen” beschikbaar die geverifieerd zijn vanuit het belang van de bewoner.

Wij presenteren hier drie onderwerpen waarvan wij denken dat deze het meest actueel zijn. Op de wijkbijeenkomst willen we bespreken of we van start gaan met deze drie onderwerpen of met andere onderwerpen. Hieronder de drie voorgestelde onderwerpen:

Zonnepanelen en opslag.

Als het elektriciteitsnet volloopt dan gaat de fel begeerde duurzame energie opgewekt met zonnepanelen verloren. Enerzijds maakt de prijs van fossiele energie zonnepanelen aantrekkelijk, maar aan de andere kant kan het plaatsen van deze panelen minder aantrekkelijk worden door het afschaffen van de salderingsregeling. Daar hebben we als TegenGas geen invloed op. De gemeenteraad heeft zich positief uitgesproken over de opslag van zonne-energie. Het plan voor het plaatsen van energie opslag in de wijk zal in overleg met de gemeente nader uitgewerkt moeten worden waarbij duurzaamheid en praktische haalbaarheid aangetoond moeten worden.

Het plaatsen van een hybride warmtepomp kan een uitstekende tussenoplossing om het aardgasverbruik te verminderen. Omdat de gebruikte elektriciteit voorlopig grotendeels opgewekt wordt met fossiele brandstoffen moet de netto CO2 reductie in kaart gebracht worden. We zullen moeten nagaan voor welk type woningen en welke bewoningwijze deze oplossing geschikt is. Een vervolg met installateurs, uitmondend in concrete offertes, zal hier de gewenste duidelijkheid moeten geven. Er zijn belangrijke randvoorwaarden. Gelukkig heeft de gemeenteraad besloten dat de gasleidingennet beschikbaar blijft. De gevolgen van de toename van het elektriciteitsverbruik voor de belasting van het netwerk zal in kaart moeten worden gebracht. Dat geldt ook voor de noodzakelijke uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk.

Isolatie en Watertemperatuur

Er is voor de individuele bewoner nog steeds grote onduidelijkheid over de kosten van isolatie en de te verwachten besparingen. Schattingen van TegenGas op basis van ervaringen van woningcoöperaties en offertes liggen in de tienduizenden euro's, oplopend tot € 100.000. Het is de hoogste tijd voor onafhankelijke en verifieerbare informatie. De mate van isolatie is bij nieuwbouw gekwantificeerd in het benodigde vermogen per vierkante meter woonoppervlak. Dit is naar verwachting een veel betere indicator dan de energielabels, die allen iets zeggen over isolatie maatregelen, maar niets over het energieverbruik.

Een lagere watertemperatuur in centrale verwarming of warmtenet levert volgens de wetten van de natuurkunde geen energiebesparing op, uitgezonderd in specifieke omstandigheden een wat hoger rendement in een HR ketel. Wel vereist verlaging van de watertemperatuur aanpassing van de radiatoren, zo kan het aanleggen van vloerverwarming randvoorwaardelijk zijn voor een hybride warmtepomp. We stellen voor de relatie tussen temperatuur en energiebesparing vanuit het perspectief van de bewoner te bespreken.

Tot slot

Spreek over de energietransitie met uw burens en bekenden en maak duidelijk dat uw warmtevoorziening en keuzevrijheid nog steeds op het spel staan. Geef deze nieuwsbrief door, plaats hem op uw Facebook, LinkedIn, Insta en Twitter. Ook zij kunnen zich aanmelden voor de nieuwsbrief [Aanmelding Nieuwsbrief](#). We kunnen als TegenGas nog wel wat slimme en praktische handjes kunnen gebruiken. Wij zijn onafhankelijk. TegenGas kan alleen blijven opkomen voor uw belangen door uw [donatie](#).